

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2021.

Октобар 2021.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца.....	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У периоду јануар–септембар 2021. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривена су 2.332 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

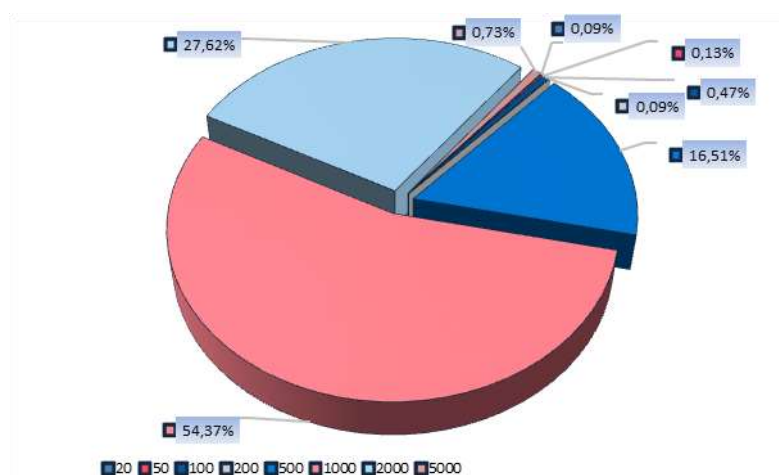
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2021. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	17	644	1.268	385	2	11	3	2	0	2.332
Учешће у %	0,73	27,62	54,37	16,51	0,09	0,47	0,13	0,09	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

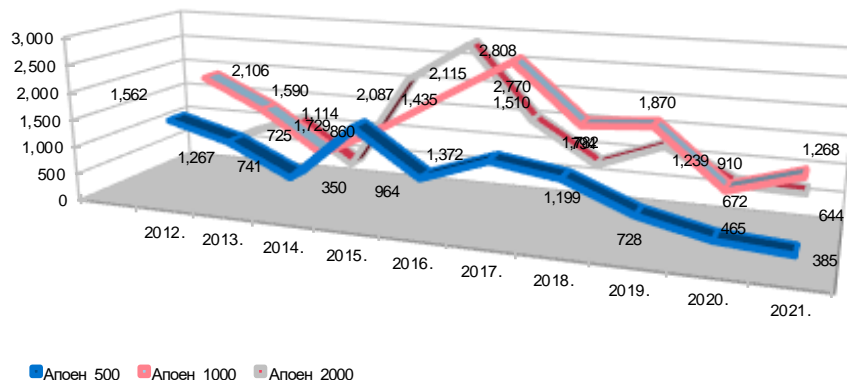
У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 1000 (54,37%), 2000 (27,62%) и 500 (16,51%) динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 98,50% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца.

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2021. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

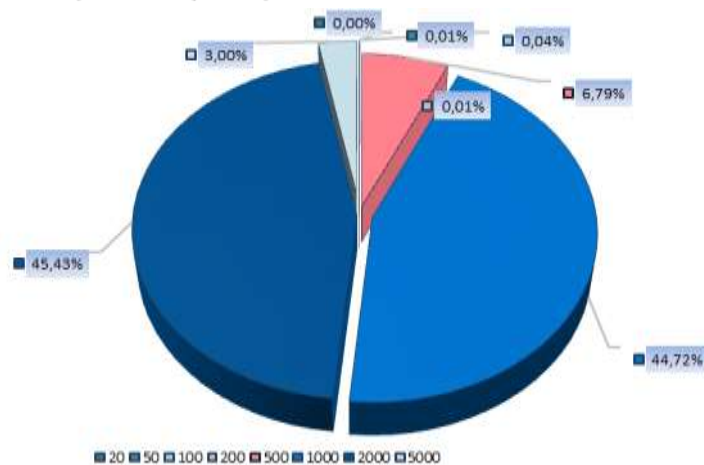
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 1000 (44,72%) и од 2000 (45,43%) динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 90,15% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2021.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	85,00	1288,00	1268,00	192,50	0,40	1,10	0,15	0,04	0,00	2835,19
Учешће у %	3,00	45,43	44,72	6,79	0,01	0,04	0,01	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2021.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 4,74 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају, откривено је 8.124,09 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2021. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване, откривено је 1.710 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

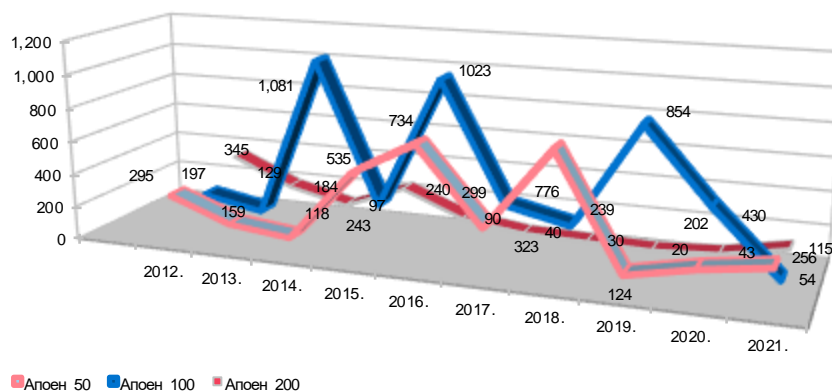
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2021. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Комада	8	115	54	256	14	4	1	452	1020	146	1166	92	1.710
Учешће у %	0,47	6,73	3,16	14,97	0,82	0,23	0,06	26,43	59,65	8,54	68,19	5,38	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривена су 452 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена 50 и 200, што се разликује у односу на раније године, када је апоен од 100 евра био заступљенији од апоена од 200 евра. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата поменути три апоена евра у последњих десет година.

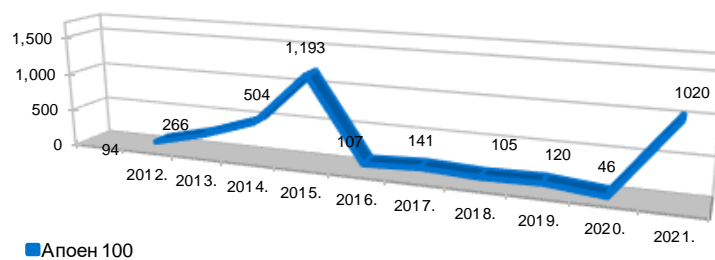
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Током периода јануар–септембар 2021. године откривено је 1.166 комада фалсификата америчког долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен USD**
(у комадима)

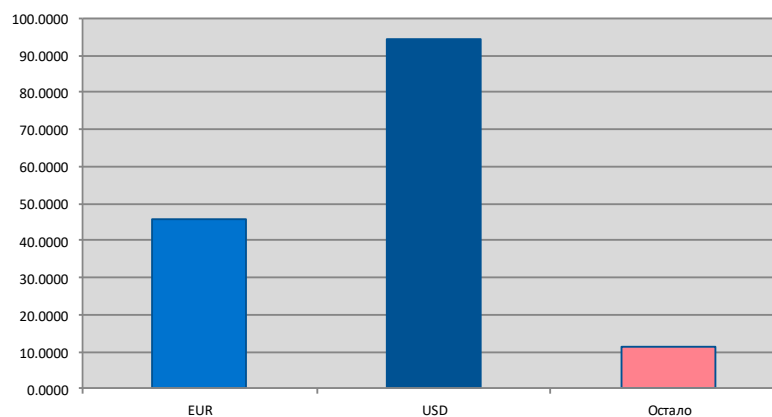

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чине укупно 92 комада фалсификованих новчаница следећих пет валута: конвертибилна марка (24 комада), швајцарски франак (3 комада), немачка марка (4 комада), шведска круна (1 комад) и хрватска куна (60 комада).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2021.**
(износ у хиљадама EUR)

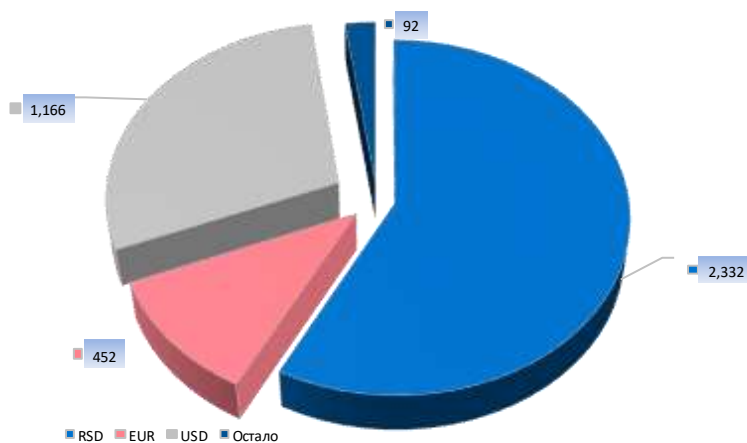
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 5. октобра 2021. (курс евра – 117,5623 динара).

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 4.042 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у периоду јануар–септембар 2021. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2021.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

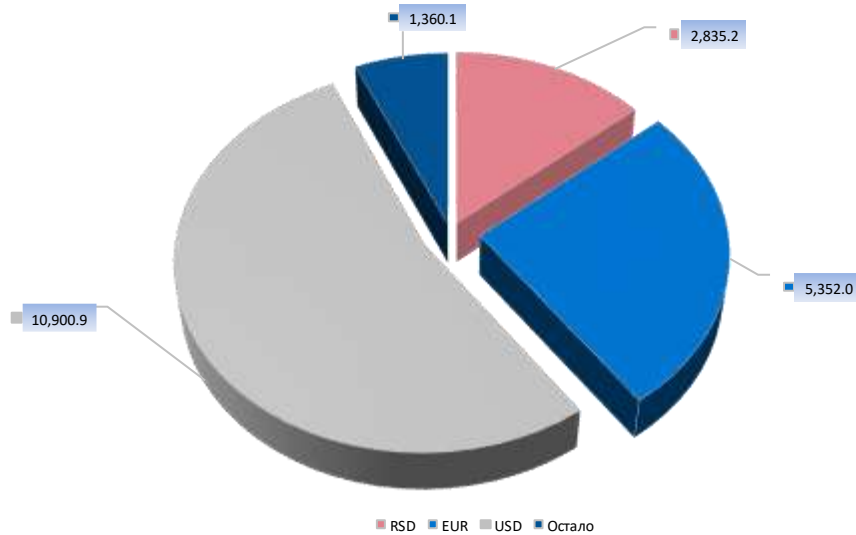
Као што се може видети, посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 2.332 комада (57,69%), затим 1.166 комада америчког долара (28,85%), 452 комада евра (11,18%) и 92 комада осталих валута (2,28%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2021. године најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 5. октобра 2021. (117,5623).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2021.

(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је номинално, изражено у динарима, доминантан удео откривених фалсификованих новчаница америчког долара, и то у износу од 10.900.904,34 динара (53,31%), затим евра у износу од 5.352.023,71 динар (26,17%), па домаће валуте од 2.835.190,00 динара (13,87%) и на крају осталих валута у износу од 1.360.064,11 динара (13,14%).

Напомена: У овој години извршена је и експертиза 8.128 комада фалсификованих новчаница евра у апоенима од 200, 100, 50 и 10 (номинално 398.610 евра), као и 493 комада новчаница хрватских куна апоена 1.000 (номинално 493.000 куна), које је полиција запленила пре пуштања у оптицај и стога нису обухваћене прегледима овог извештаја.